

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Erectione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

481. Quid sit circa jus decimandi respectu Ecclesiarum de novo erectarum intra fines parochiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Episcopum probetur, ait Lott. l. 1. q. 20 nu. 88. & seq. quo probato, pro ipso educitur clarum jus reale vel etiam decrementum. Card. in sum. de decim. n. 12. Porro licet super ista quarta Episcopus intentionem fundatam habeat in jure communi, vel saltem de consuetudine (quam tamen sententiam Glossa in cap. conquereute. de off. Ordinar. v. decimationem. volentis hanc quartam episcopo magis deberi ex consuetudine, quam de jure, communiiter damnatam esse dicat Lott. l. c. n. 85. citans Seraphin. decis. 1449. n. 4. & Bertram. ad Gregor. decis. 519. n. 4.) non tamen ipsi probata quasi possessione illi debetur, aut datur manentio. Sed neque quartam illam sibi debitam episcopus exigere potest immediatè à laicis, sed ab ipsis parochis, nempe ex toto cumulo decimarum obvenerunt parochialis ecclesie, Barb. n. 11. citans Abb. in c. quoniam, de decim. num. 2. & in c. cum contingat. n. 7. cum communi. Quod tamen ipsum majoris solum commoditatis gratià respectu episcopi inductum esse, intelligi debere, ait Lott. loc. cit. n. 81. cum non propterea, quod parochus stante divisione parochiarum non teneatur amplius recipere decimam de manu episcopi sicut prius, sed eam sibi proprio jure vendicer, possit etiam idem parochus, prohibente episcopo, illam integrè auferre, & sic episcopus debeat suam quartam ab ipso percipere; siquidem episcopus eodem jure reali cum parochis concurrat ad dictam quartam, ratione conjunctionis & universalis curæ, quam habet in Ecclesiis sibi subiectis. Lott. loc. cit. à n. 82. citans Monet. de decimis. c. 7. nu. 14. Unde etiam episcopum & parochum ad decimas per laicum dimissas, ait, pro sua quota concurrere æqualiter, & tanquam partarios & portionarios ad invicem juxta Hofst. in c. quoniam. h. r. n. 2. Jo. And. & Butr. ibid. & Rotam decis. 520. n. 1. p. 1. recent.

6. Quod hucusque dictum de quarta, idem dicendum de certa specie decimarum, quam episcopus consuevit decimarum nomine percipere, nempe eum eodem jure coequali cum parochis ad illam concurrere (etiamsi excedat quartam, in cuius locum videtur subrogata, cum hæc augeri possit secundum dicta) præsumitur enim Episcopus, uti proculdubio potuit, reservasse eam ab initio sibi in constitutione parochialis, censet Lott. loc. cit. à n. 86. qui etiam à n. 77. ostendit, ex eo, quod primitus ante parochiarum divisionem episcopus intentionem fundatam habuerit contra omnes pro consecutione decimarum, ita ut omnes decimæ essent sub ejus manu, nec ad alium pertineret earum distributio, factum esse, ut dein assignatis parochiis non propterea jus illud abdicaverit, sed solum communicaverit, principaliter decimas semper penes se retinendo, citatque pro hoc Innoc. in c. requisivisti. de testam. n. 3. & ait ex Archidiacon. in c. cum contingat. n. 4. in signum hujus rei sibi retinuisse jus novorum fructuum casu incidentium,

7. De cetero casus, in quibus adhuc hodie decimæ integrè immediatè ad episcopum pertinere possunt jure communi sunt sequentes apud Abb. in c. cum contingat. n. 7. Rebuff. q. 7. n. 7. Suar. c. 29. n. 1. quos citat Laym. n. 6. Primus, isque indubitatus, ut ait Laym. si ipsemet episcopus sit immediatus curatus ecclesie suæ Cathedralis, vel alterius parochialis, quam saltem per Vicariū administrat. Secundus, dum prædia intra ejus diocesim nulli parochiæ assignata sunt, decimæ eorum ad mensam episcopi spectant juxta c. quoniam h. r. vel etiam, ut Barbos. num. 14. tanquam ad proprium & im-

mediatum parochum spectare dicuntur. Tertius, si adhuc hodie diocesis aliqua in parochias distincta non est, sed omnis cura immediatè ad episcopum spectat, ita tamen, ut tunc ex decimis Capellanis seu Vicariis suis congruentem sustentationem tribuere teneatur, sicut apud nos solent parochi. Vide de hoc ultimo C. de Luc. in sum. de decimis n. 14. citantem seipsum ibid. d. 11. & seq. qui etiam ait, cit. n. 14. sicut in hoc casu unica dicitur totius diocesis parochialis Ecclesia Cathedralis, & episcopus parochus universalis, ita eandem Episcopum tunc habere assistentiam, quæ facta divisione singulis parochis competit, & ex hac Episcopi participatione Capitulum habere eandem assistentiam, utpote quod cum Episcopo Ecclesia Cathedralis corpus efformat. Denique cellante jure parochi particularis decimandi, utpote cujus sustentationi aliunde satis consultum est, improbam non esse consuetudinem, quæ decimas Episcopo tanquam primo parochi defert, ait C. de Luca in sum. de decim. num. 13. citans se d. 6. 7. 17. de decimis.

8. Quartò Papæ ex omnibus bonis Ecclesiasticis à Clericis omnibus, etiam Episcopis, debent solvi decimæ, dum eas exigit. D. Th. 2. 2. q. 27. a. 4. ad 3. Less. cit. c. 39. nu. 28. Bass. to. 1. v. decima. num. 6. citans Bonac. Fagund. & c. est enim imprimis omnium bonorum Ecclesiasticorum administrator, adeoque dum bonum Ecclesie postulat, potest ex omnibus partem aliquam, pro ut convenientius judicabitur, ad hunc finem applicare, neque attingitur ad unam decimam, sed potest pluries exigere. Dein est etiam supremus princeps in spiritualibus, adeoque non solum ab Ecclesiasticis, sed etiam ab omnibus Christianis potest exigere eam contributionem, quæ necessaria est ad bonum spirituale Ecclesie tuendum; non enim minus potestatis habet Papa in omnes Christianos ad bonum spirituale Ecclesie tuendum, quam sæcularis princeps ad tuendum bonum temporale sui regni, ad quem finem imponere potest tributa. Less. loc. cit. inquit, non tamen solere id facile facere Papam; sed loco decimæ quot annis pendendæ solere ex beneficiis majoribus exigere fructus unius anni pro toto vita tempore, quas annatas vocant.

Quæstio 481. Quid sit circa jus decimandi respectu Ecclesiarum de novo erectarum intra fines parochiæ?

1. Respondèo: attento jure communi jus decimandi, & perceptionem decimarum pertinere ad capellam, quæ assignato ei vero ac proprio parochi intra fines alterius parochiæ erigitur noviter. Barb. cit. §. 2. n. 16. citans Abb. in c. cum contingat. h. r. num. 8. & ibi DD. communiter. Legitimè tamen, hoc est, interveniente præter auctoritatem Episcopi iusta & necessaria causâ, utpote sine qua nequit Episcopus capella noviter erecta deputare certam parochiam, cum præjudicio Ecclesie baptismalis, cujus in hoc consensus est necessarius. Lambert. de jurep. l. 1. q. 4. n. 8. Rebuff. q. 6. n. 9. apud Barb. loc. cit. num. 16. quodque solum voluit textus c. Ecclesia. & c. quicumque 16. q. 1. veterantes construi novas Ecclesias cum præjudicio Ecclesiarum antiquarum, maximè quo ad decimas, ut Barbos. loc. cit. quæ tamen causâ iustâ & necessaria deputacionis novæ parochiæ, reliquæque solemnitates intervenisse præsumuntur, dum de iis non constat Felin.

Felin. in c. nemo. de consecrat. d. 1. n. 3. interveniente saltem diuturnitate temporis, puta 10. annorum. Barbof. loc. cit. citans Boerium decis. 34. num. 2. Secus est, dum talis capella, ut fieri sæpe solet, erigitur cum quadam transactione inter eam & Ecclesiam antiquam, non constituendo in ea Vicarium, sed mercenarium deputandum per parochum ecclesie antiquæ; pertinent enim tunc decimæ ad ecclesiam matricem ejusque Rectorem, qui dein ex iis justum stipendium capellano vel cooperatori suo præbere cogitur. Laym. loc. cit. n. 4. Barbof. cit. n. 16.

2. Nihilominus decimas pertinentes ad Ecclesiam matricem non transire ipso jure in Ecclesiam parochialem noviter erectam, sed remanere apud matricem, nisi facta prædicta dismembratione per Episcopum, is illas novo parochio ad præscriptum Concilii Tridentini sess. 21. c. 4. assignavit, censuisse sacram Cong. Concil. sub die 11. Martii 1617. testatur Barbof. loc. cit. n. 19. Lott. loc. cit. n. 109. Quod si verò Ecclesia matrix (quæ de cetero de jure communi fundata est quo ad decimas prædictas suæ parochiæ, ut Gl. in c. cum contingat. Rebuff. q. 6. num. 12. Suar. de relig. to. 1. l. 1. c. 28. apud Barbof. num. 17. quin & cui pro titulo justo contra filialem aliàs servitæ potest, quod potuerit sibi decimas reservasse ab initio in signum matricitatis. Lott. loc. cit. num. 107. juxta decis. Rotæ in Mediolan. decimarum de Varisio 12. Jun. 1618. coram Provano. nullaque sit juris resistentia, ut novæ seu filiali Ecclesiæ aliunde sufficienter provisâ; matrix jura parochialia pro suæ dignitatis conservatione retineat, adeoque etiam hæc plerumque sit quæsitio facti potius quam juris, non habens certam regulam. C. de Luc. in sum. de decim. num. 16.) consenserit assignari limitem & fundationem novæ parochiæ, censetur remisisse jus decimandi; uti & alia jura parochialia, quo ad illam portionem limitum assignatorum novæ Ecclesiæ. Barbof. num. 18. citans Rebuff. num. 20. Monet. c. 7. num. 30. Rotam decis. 313. num. 6. p. 2. recentiss. etiam in nova erectione id minime cautum. Gratian. discip. for. to. 2. c. 458. num. 14. apud Barbof. num. 19. ita ut in hoc casu Ecclesia noviter erecta intentionem fundatam super decimis habeat contra matricem. Barb. n. 9. citans Abb. in c. cum contingat. n. 8. & in c. ad audientiam. de Eccl. adif. n. 14. Paris. conf. 73. n. 3. Menoch. conf. 39. n. 20. &c. pluresq; Rotæ decis. in quarum una, nempe Mediolan. decimar. s. Julian. 16. Jan. 1615. coram Pamphil. vult hoc procedere, ubi dismembratio facta est simpliciter, non autem, quando facta est cum clausula: sine præjudicio alterius.

Questio 482. Cui Ecclesie parochiali pendenda sint decimæ?

Respondeo: ibi solvendæ decimæ personales jure communi, ubi quis habet domicilium, & Sacramenta percipere debet, vide de hoc dicta supra. q. 471. per totam.

Questio 483. A quibus pendenda decimæ, seu quæ persona ad decimas solvendas obligentur debito personali?

1. Respondeo primò: pro explicatione terminorum, supponendo cum Laym. cit. l. 4. tit. 6. P. Leuren, Forti Benef. Tom. 1.

c. 3. ad initium. Suar. to. 1. de relig. tr. 2. l. 1. c. 17. num. 8. apud Pirh. nu. 33. duobus modis posse aliquem ad hoc obligari. Primò per se & directè, seu ratione personæ, ita ut obligatio hæc immediate oriatur ex conditione ipsiusmet personæ, nimirum ex illius subjectione, quæ ea in spiritualibus; seu quo ad percipiendâ divina subiecta est alicui, & ex inde in res & fructus rerum talis personæ deriveatur. Unde hæc dicitur obligatio personalis seu debitum personale. Secundò per accidens & indirectè, seu ratione rei tantum, quia nimirum personæ per se seu ratione sui alioquin non obligata ad decimas possidet rem frugiferam, aut ejus fructus percipit, quibus incumbit onus decimarum; unde & hæc dicitur obligatio realis, seu debitum reale. hoc supposito

2. Respondeo secundò in genere: omnes & solæ istæ personæ obligantur ad præstationem decimarum per se, & debito propriè personali; quæ ad recipiendâ spiritualia & divina subjiçuntur Ecclesiæ alicui, aut proprio sacerdoti, cujus spirituali ministerio & curâ egent, cum decimæ dictæ curæ & ministerii sint stipendium. Barbof. de off. paroch. c. 28. §. 3. num. 1. Laym. & Pirh. l. cit. ex D. Thom. loc. cit. juxta c. ex transmissa. de decim. hinc

3. Respondeo tertio: in specie non teneri hoc debito, Primo Judæos, aliosque infideles (aut etiam, ut addit Castrop. de decim. p. 10. nu. 1. catechumenos) non baptizatos; cum quo ad personas suas Ecclesiæ legibus (qualis est illa de decimis solvendis) non subjiçiantur; adeoque sacerdotes vel ministros Ecclesiæ nullos habeant, à quibus divina percipiant, aut sacrificium pro illis offeratur, quod est fundamentum seu causa dictæ obligationis solvendi decimas. Gl. in c. de terris h. t. v. persolvendus. Pirh. ad tit. de decim. n. 37. citans Azor. p. 1. l. 7. c. 24. q. 3. Suar. loc. cit. n. 16. nu. 3. Laym. loc. cit. citans Sotum contra Abb. in c. de terris. n. 6. cum communi. Licet autem Ecclesia possit istiusmodi infideles cogere, ut ministros necessarios ad docendam fidem & conferendum baptismum aleant, cum sicut ex jure naturæ & divino tenentur audire veritatem & fidem veram recipere, ita eodem jure teneantur sustentare ministros ad hoc necessarios; nunquam tamen hac potestate suâ utitur Ecclesia, sed gratis remittit, à solis baptizatis exigens dictorum ministrorum sustentationem. Castrop. loc. cit. ex Suar. c. 16. num. 12. Sed neque ex eo, quod Ecclesia non desit cura de iis in conferendo baptismo aliisque Sacramentis, adeoque pertinacia illorum non sit imputanda Ecclesiæ; ut ea sic per eam defraudetur suis decimis. Nam est, ut dictum, teneantur recipere fidem infideles; donec tamen illam profiteantur, non tenentur nostris legibus, neque nostris Prælati obediunt; quando præceptum in illos directè dirigitur Barbof. loc. cit. num. 5. ex Soto l. 4. de just. q. 4. a. 2. Possent tamen etiam Judæos per accidens & indirectè cogi, pro ut in quibusdam locis fit, ut in defectum personalium decimarum & oblationum, quos alioquin ministris Ecclesiæ penderent fideles inhabitantes ædes, quas modò incolunt Judæi, ad faciendam compensationem aliquam damni hujus illati, seu cessantis interesse; improbable non esse ait Pirh. num. 38. argumento c. de terris. & c. quanto. de usuris, citans Abbat. in c. de terris. n. 6. & Gl. in c. tua, de decim. v. prætextu.